

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELEN vasárnap és csütörtökön:
Előfizetési ár:
egy évre 2 K. 50 f. Félévre 5 K. Egész évre 10 K.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a leziratok ölmzendők,

Hirdetéseket és nyiltteri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt áron számít fel.

A Delegációk.

Holnap ül össze a magyar-osztrák monarchia két törvényhozó testülete által megválasztott delegáció, hogy úgy a magyar, mint az osztrák delegáció az 1867. évi XII. t. c. által körülírt közösügyi költségeket megsza-
vazza.

Ezek a delegációsális ülések nem fog szóba kerülni sem a katonai szolgálati idő leszállítása, sem a létszám emelés és a tengeri haderő szaporításával járó óriási kiadások.

A holnap kezdődő ülések fog bemutatkozni az új hadügyminiszter is. Mindenesetre ez a bemutatkozás nem csupán az udvariasság jellegét fogja magán viselni, hanem egyúttal programm lesz a hadsereg jövőben való fejlesztése s az ország áldozat készsége és anyagi erejét nagy mértékben igénybe vevő hadügyi költségek dolgában is.

Rettenetes súlyosak voltak eddig is a hadügyi kiadások. Állami költségvetésünk többi összes címei és fejezetei eltörpülnek a hadügyi kiadások meletti. És mégis, a harcászultság fejlesztésétől, a mai európai politikai konstallációk miatt nem zárkozhattunk el.

Szárazföldi hadseregünk feltétlenül megköveteli a létszám emelést, szocialis okok pedig szinte kényszerítővé teszik a tényleges szolgálati idő leszállítását.

Az állam, az adófizető polgárok teherviselési képességének szigorú meg bírálása meletti a delegációknak egyutjai felelősségteljes s az ország védelmi szempontjának és nagyhatalmi állásának fentartása érdekében — nehéz hatcot kell vinni, hogy a legjobbk, a leghelyesebb s a haza érdekében mindenben megfelelő kibontakozási útát megtalálják.

Es bár a delegáció nem bír parlament hatáskörével, az adott nehéz viszonyok között most ugy kell magát viselni, mint egy kis parlamentnek. Feladatuk valóban felelősségteljes. Önmagukkal szemben is, de a közös miniszterekkel szemben is.

A közös miniszterekkel szemben érvényesülni kell azon elvnek, hogy a nép érdeke az első s a milliókat csak úgy kidobálni nem szabad.

A mai parlamenti viszonyok között az ország szeme a delegációkra néz.

A monarchia ügyei intézésének

súlypontja most valóban, nem az országgyűléseken, hanem a delegációkon nyugszik.

A két országos bizottságnak, de különösen a magyar delegációnak ketőzött figyelemmel, körültekintéssel és hazañas bölcsességgel kell eljárni határozatai hozatalánál.

Nem szükséges, hogy a delegáció kitaposott nyomokon haladjon. Csináljon egyszer már valami újat is.

Legyen első rangú feladata a haza és a trón biztonsága, de csináljon már egyszer olyan politikát, mely a nép jóllétét is előmozdítja.

Nincs szebb, komolyabb és nagyobb dolog, mint néppolitikát csinálni.

Próbálja meg ezt a delegáció. Ne haladjon elődjei útján s ne riadjon vissza, ha az eddigőtől más eltérő uton akar eljutni az ország boldogításához.

A delegáció nem csak a közös miniszteri expozék után indulhat; a delegációnak, csak ugy mint az országgyűlésnek: meg van a kezdeményezési joga.

A delegációban kiténő államférfiak, európai műveltségű emberek s szeretjük hinni, egytől egyig jó hazafiak ülnek.

Tegyenek már egyszer valamit a népért is.

A népért; mindnyájunkéért. Majd ha látjuk, hogy a delegáció figyelme felénk fordul, ha látjuk hogy a hadsereg szükségleteinél Magyarország gazdasági ipari, kereskedelmi és intellektualis érdekei érvényesülnek, úgy kellő bizalommal és reménységgel tekintünk működése elé s a nép is befogja látni, hogy a delegáció egy komoly hazafias testület, nem pedig szavazógép.

Az államsegély. A belügyminiszter a városok segélyezésére, illetve a tisztviselők fizetésének javítására az 1911. évi állami költségvetésbe 3 millió koronát vett fel. Két millió koronát még július hóban kiosztott a városok között s ebből Szentesnek 25.000 korona jutott. Most a még rendelkezésre álló egy millió koronát is felosztotta s esodálatos módon a remélt 12500 korona helyett csak 50000 koronát juttatott. El sem tudjuk képzelní ezen mostoha intézkedésnek okait, hiszen Szentes város tisztviselői ugyanolyan mostoha anyagi helyzetben vannak, mint július hónapban voltak s bizony ha azt az 5000 koronát a nagyszámú tisztviselők között szétosztjuk némelyiknek alig jut belőle egy jókora cipóra való. A miniszter rendeletet, egyébként itt közérdekű voltánál fogva is közöljük:

Az 1911. évi állami költségvetésben a városok segélyezésére előirányzott három millió koronából az 1911. évi július hó 27-én 111.254. számú kiadott rendelettel két millió koronát utalványoztam ki. Egyedüljleg kijelentem, hogy a lehetőséghez képest még ebben az évben a törvényjavaslatot szándékozem előterjeszteni, mely a városok állami segélyezésének kérdését is szabályozni fogja. Kijelentem továbbá, hogy a harmadik millió koronából az egyes városok részére jutó segélyösszeg megállapításánál az állami segély hovaforításáról is rendelkező törvény lesz az irányadó.

A törvényjavaslat tervezete a befejezéshez közel van. Mivel azonban a jelenlegi parlamenti viszonyok között nem lehet azt az időpontot meghatározni, melyben a törvényhozas akarata az említett kérdésben megnyilvánulhat: az 1911. évre költségvetésileg engedélyezett segélyösszegnek a városok rendelkezésére bocsátását a törvényjavaslatnak törvényerőre emelkedéséig elhalasztani kívánom. Ennélfogva az idézett számú rendelettel az 1911. évre kiutalványozott államsegély kiegészítéséül, a törvénytervezet alapelvelnek figyelembevételével 5000 Kát. azaz ötezer koronát a szentesi kir. adóhivatalnál kiutalványoztam.

Felhívom a város közönségét, hogy a most kiutalványozott segélyösszegnek a pénztárnok és ellenőr által aláírt és a polgármester vagy helyettese által láttamozott nyugtára való felvétele és a házipénztári számadásba való bevételezése iránt intézkedjék.

Az ezuttal kiutalványozott összegnek felhasználására nézve a következőkről értesitem.

A törvényhozas elé — a többek között — azt a javaslatot szándékozm terjeszteni, hogy az államsegély a rendeltetés megjelölése nélkül utalványoztassék ki a városok részére, vagyis az állami segélyösszeg felhasználása tekintetében a városok korlátozva ne legyenek. Viszont azonban — ugyancsak a törvényjavaslat értelmében — a városok feladata lenne, hogy közigazgatási alkalmazottaik (tisztviselők, segéd- és kezelőszemélyzet) részére a törvényhozas által megállapítandó illetményeket feltétlenül biztosítsák.

Ezeket az elveket tartva szem előtt, kijelentem, hogy ezuttal kiutalványozott összeg felhasználása tárgyában hozandó városi közgyűlési határozat felsőbbhatósági jóváhagyást nem igényel, és azt csak fellebbezés esetén kell felterjeszteni.

Kikötöm azonban, hogy amennyiben a város által közigazgatási alkalmazottjai ré-

szére kiszolgáltatott illetmények — az 1911. évre már előbb kiutalványozott államsegélyből engedélyezett pótlékok beszámításával — a 62,000—1910. B. M. szám alatt kiadott körrendelettel megállapított mértékig még el nem érnék; akkor a most kiutalványozott 5000 korona, illetőleg ennek az összegnek a felzett célra szükséges része a közigazgatási tisztviselők, segéd- és kezelőszemélyzet fizetésének és lakpénzének a 62,000—1910. sz. körrendeletben megállapított mértékig való kiegészítésére fordíthatók.

Amen nyílen pedig az a közgyűlési határozat, melyet a 111,264—1911. számú rendelettel az 1911. évre már előzőleg kiutalványozott államsegély felhasználása ügyében hoztam fel kell terjeszteni, az egyes tisztviselők pótlékának megállapítására vonatkozó részben felülvizsgálatom rendjén esetleg változtatást szenved: ezt a változást esetleg kiutalványozott államsegélyből engedélyezendő pótlékok számszerű megállapításánál is figyelembe kell venni és megfelelően érvényesíteni.

Végül megjegyzem, hogy a törvénytervezet az egyes városoknak az államsegélyből való további részeltetésénél alapul veszi azokat a jellegzetes adatokat (vagyonot, pótdátot, az alkalmazottak illetményét, az igénybevett és az igénybevehető erőforrásokat, a teher viselő képességet, a meglévő és a hiányzó városi közüzeményeket, a lakosság áldozatkészségét) stb.), amelyek egymashoz viszonyítás útján az egyes városoknak az állami támogatásra való raszorultságot, illetőleg azoknak anyagi erejét, mai fejlettségét és további fejlődésképeségét feltüntetik. A törvénytervezet ezen alapelvét kívántam érvényre juttatni, midőn a harmadik millió koronából a kedvezőtlenebb viszonyok között levő városokat, — a rendelkezésre álló összes adatok és a méltánylást érdemlő körülmények beható mérlegeléseivel — aránylag nagyobb segítségen részesíttetem.

A városok jogosult érdekeinek kielégítéséről az államsegélyen kívül egyéb törvényhozási intézkedések kezdeményezésével, ezek között első sorban a városi rendőrségnek korszerű fejlesztése útján óhajtok gondoskodni, ami pénzügyi kihatásban különösen a nagyobb és vagyonosabb városok szempontjából lényeges tehermentesítéssel fog járni.

A Szociál politikáról.

Részlet Dr. Csérgő Károly tb. vármegyei főjegyzőnek a f. évi December 18-iki vármegyei tiszti értekezleten tartott előadásából.

Befejező Közlemény.

Marxismus

Röviden vázolni kívánom, hogy mi a marxismus lényege.

Marx Károly és ennek tanítványa és tarse Engels Frigyes a kommunista szövetség vezetői voltak s mint ilyenek adták ki az összes socialista művek között a legfontosabbat „A kommunista kiáltvány”-t 1848. februárban, mely mindössze 40 oldalra terjed s mégis talán a biblián kívül nincs könyv a világirodalomban, melynek oly mélyenható és átalakító hatása lett volna. Az egyik szociológus író így nyilatkozik a könyvről.

„Terjedelme mindössze néhány oldal amde 50 esztendő óta ez a néhány oldal nem csak hogy nem vesztett, hanem ellenkezőleg nyert jelentőségben.

A kommunista kiáltvány a legsajátosabb írat, melyet a világ irodalom is mely felülmúlhatatlan mester munka. Elragadó

lendülettel van megírva, az eszmék oly gazdagsága nyilatkozik meg benne, ami egyenesen meszerű. Egész kérdésekben profétai látókóság dőbönt seg. Voltak alké az mondották, hogy a moern társadalomról való minden ismeretünk benfoglaltatik a kiáltványban.

Ez a híres könyv vette meg alapját a mai socialismusnak s a socialismus követeléseit a 10 pontba foglalja össze.

Ez a 10 pont bár megalkotója lett a mai socialista propagandának, de nem a lényege. A kiáltványt kiadó a 48-as forradalmi időkben céljait megvalósítására ma a legközelebbi időben politikai forradalmat várak, melynek útján az általuk tervezett nagy változatos keresztülvítélet hitték. A várakozásunkban azonban nagyot csalódtak. A változások nem következtek be politikai forradalom tehát nem fogja a fennálló rendet megdönteni. De hát akkor hogyan fog elpusztulni a lapalista világ? Erről a kérdésről írta meg Marx Károly halhatatlan nagy művét: „Das Kapital” című művet, mely a mai socialismusnak kiválóan elyogadott alapja s a mely a kommunista kiáltvány követeléseit rendszerbe foglalta, attól több tekintetben elért s a rendszert keresztülvítélet a legpróbb részletekig kidolgozta.

Ennek a hatalmas műnek minden sora fontos, azért ezt nem lehet kivonatosan sem ismertetni, mégis megkísérlem, hogy Marx elméletéről, vagyis a mai socialista partok alapjaináról egy rövid képet nyújtsak:

Ez az elmélet a lenálló állami és társadalmi rendden nagyobb átalakításokat tervez, mint a milyenről csak a legvacogóbb fogú emberek is almodtak. Ez az elmélet abból indul ki, hogy a tőke vagyis a jövedelem létesítéséhez szükséges anyagi eszköz nem más mint a munkánál, a munkaadó jávára előálló érték többsét, vagyis a munkás nem kapja meg az általa teljesített munka értékét, hanem ennél kevesebbet kap, tehát a munka díja nem a munkának, hanem a munkaezrednek a díját képezi. Mint-hogy pedig a munkaezred díja kevesebb mint az előálló munka értéke a jelentkező többsét, vagyis az értéktöbbsét a munkaadóé, a munkaadóé, a munkaadó vagyonát szaporítja. Így a l e l e ő a munkából a tőke a munkaadó jávára. Mennél nagyobb arányban történik a munka, annál nagyobb az értéktöbbsét és a tőkeszaporulat és megfordítva mennél nagyobb a tőke, annál nagyobb arányban folytatja a munkaadó a munkát, az üzemet, aminek a következménye az, hogy a tőke önmagát szaporítja.

Az ekép előálló nagy tőke kiváltságos helyzetben van s sokkal olcsóbban kisebb költséggel bírja a cikkeket előállítani, mint a kistőke, a kis üzem, mert a tőke ezeket pusztítja, tönkreteszti s a kisebb gyárak és üzemek lassankint beleolvadnak a nagy vállalatokba. A termelés ezen folyamata következtében mind kevesebb és kevesebb pénzbe kerül, ezzel arányban azonban mindinkább fokozódik a proletárok kiszakmányolása, elszegényedése. S ez utóljára oly mérvet ölt feléle és a tőke emelkedése főfelé, hogy ennek a gazdasági rendszernek a fejlődési végső fokán okvetlen össze kell omolnia. Egy óriási gazdasági világság fog akkor bekövetkezni s akkor fognak előkövetkezni az új rend a socialista világrend, a kollektivista állam, melyről az összes socialisták almodoznak.

Mi ennek a szocialista világ rendnek a lényege?

Semmi más mint a termelési eszközök: a melyeknek a földirtok, tőke, járadék, banyak, nyersanyagok, szerszámok, gépek, közlekedési eszközök, államosítása. Nem földosztás tehát, hanem az összes vagyonnak, amit gyümölcsözöztetni, hasznosítani lehet állami kezelésbe való átvétele vagyis a magán tulajdonnak teljes megszüntetése s a termelésénél s az összes termelés államosítása. Ugy képzeltük el, hogy a mint van a vármegyének, községeinek, városoknak közvagyonja, aminek a hasznát a köz élvezi, s hogy vannak utcák, utak, közlekedők ugy

közös volna, valami volna a szocialis államban minden oly tőke, mely jövedelmét hoz.

De hát akkor miből fognak élni az emberek? Abból, hogy mindenki, a ki az államban él és munkát teljesít az államban lesz fizetett munkása. A földművelő, a gazda a ki most mezőgazdasági munkát teljesít, a szocialis államban ép ugy fizetve lesz munkája után, mint egy megyei hivatalnok. A csizmadia csizmákat a közraktarakba fogja beszállítani s őt is az állam fizeti. A szabó akkor is fog szabni és ruhát varrni, a ruhát azonban a boltjában nem arushatja, hanem az állami raktárba kell beszállítani épugy, mint ma egy kir. járásbíró bármilyen jó jogász, nem folytathat ügyvédi gyakorlatot, mert az ő munkáját az állam költötte le magának s az állam fizeti.

Ennek a szocialis világrendnek az volna a következménye, hogy egy csapásra megszűnne a közvetítő kereskedelem, a pénz, a tőzsdé, a magánhitel, minden pénzintézet s minden oly intézmény, mely az árak kicserélésével és az adasvételűl függ össze.

Miert? Mert mindent az állam termelvény, mindenki szükségletét az államtól kapja nem volna tehát egyáltalán szükség arra, hogy termelőitől a kereskedelem az árakat eljuttassa fogyasztóhoz. Ezt a munkát az állam végezné el s mindenki minden szükségletét az állami raktárakból szerezhetné be.

Nem volna pénz, mivel az nem egyéb mint az aru adasvételénél használt csereszűk, sem lévén azonban adasvétel, nem volna szükség csereszűkzűkre. Nem volna semmiféle olyan intézmény, mely a hitel intézményével összefügg, mivel szükségleticit mindenki munkája után kapván a hitel intézménye elvtenél létjogosságát s a kereskedelem és a pénz megszűnése is azt fölöslegessé tenné.

De egyszerre eltörőtetnék minden adócmen is, mivel az állam az állami termelés bevételeiből födőznék azon szükségleteit, melyeket mostan adókból fedez, vagyis a szocialis állam az összes termelés eredmények egy részét a termelők fizetésére, másik részét a közszükségletek, állami kórházak utak, az államosítandó összes közüzemények stb. fenntartására fordítaná.

De hát hogy fizetné az állam a termelő munkásait, ha megszűnne a pénz? Ennek a kérdésnek a megoldását a szocialisták úgy izevik, hogy a fizetés munkautalványokkal történnék, vagyis fog volna állapotja, hogy mely munkának mily egységű munkautalvány felel meg. Ezen munka elvégzője oly értékű munkautalványt kapna, melyeket a közraktárnál ugyanoly munkártekek megfelelő térményre válthatna fel a szerint, amire az illetőknek szükségese.

Pld Ha valamely országunk 20000 hektoliter búzára van szüksége s ennek előállítására 100000 társadalmi munkanap kívántatik meg, akkor egy hektoliter búza társadalmi értéke egyenlő 1000000—200000=5 társadalmi munkanap eredményével vagy ha tapasztalati adatai alapján kiszámítánk, hogy egy millió ember szükségleteinek előállítására 800 millió munkanapra, vagyis naponként 8 órai munkaidőt számitva 240 millió munkaóra van szükség, akkor 1-nyi—2.400.000.000 munkaidő volna az általános értékemő, melyek mindegyikéről egy munkautalványt vagy munka chequet állítanak ki, s ezek révén 2400 millió munkaóra értékű, kollektiv munkaidő előállított termek lehetne beváltani a nyilvános raktáraknál.

Nem akarom folytatni fejtegetést, hisz örök hosszág kellene beszélni, ha csak megérteni akarnám is a szocialis állami rend hatását minden vonatkozásában; végeztül csupán azt kívánom kiemelni, hogy az összes tőkek és termelési eszközök államosítását az elmélet általános kisajátítása útján kívánja keresztül vinni olyképen, hogy a javak értéke a munkaszelvények értéke szerint megállapíthatók s a tőkeséek és a javak tulajdonosai kárpótlás fizetendően ki munkaszelvényekben, melyeket azután az illetők szükségletét és élvzeti cikkekre beválthatnának. Ezekből élhetnének munka nélkül mind addig, míg a bonnek el nem fogytának, ek-

a presbyter választás. A választás tulzagalmasnak nem utatkozik, mert a katholicus egyháznál is mindinkább tért hódít az a bölcs mérséklet és békesség felé hajló irányzat, a mi mindannyiónk igaz öröme megthonosul városi közügyeinek intézésénél. A Presbyteriumban jelentősebb változás ennek folytán alig lesz, mindössze néhány érdemes egyházközségi taggal lesz felrisszítve az egyháztanács. És ez jól is van így, mert a most lelévő presbyterium sikeres működésre tekinthet vissza, ennek a presbyteriumnak és buzgó pártfogóinak köszönheti ugyan is az egyház, hogy a temporel restanraláshoz a vallás alapból 15.000 korona készpénzt, az új iskola építéshez pedig 50 éven át, évenként 4000 korona államsegélyt kap az egyház.

Nyilttér.

Richter Múcz Matild

ifj. Tibold Ferencz

jegyesek

Felelős szerkesztő: **BANFALVI LAJOS.**

Kiadóulajdonos a »Szentés és Vidéke« könyvnyomda

5816 — tkv. 1911. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírótság mint tkv. hatóság közhírré teszi, hogy a Szabadka vidéki takarékpénztár és kereskedelmi részv. társaság végrehajtónak Nagy Mihály végrehajtást szenvedett elleni 815 korona 50 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyben a szentesi kir. járásbírótság területén lévő, Mindszent község belterületén fekvő a mindszenti 1871. sz. betétben A. 1. sorsz. alatt felvett 1806—1. hrz. udvar a Beltelekben ingatlannak a Nagy Mihály nevében álló fele részére 200 korona, és az ugyanazon betétben A. 2. sorsz. a. felvett 1806—2. hrz. „Ház III. 252 5. i. sz. alatti udvarral a Beltelekben“ ingatlanra 800 koronában ezennel megállapított kikialtási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanrészek az 1912. évi január hó 27 napjának délelőtti 9 órajakor mindszent község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási ár kétharmadán alul eladatni nem fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan rész becsárának 10 százaléka t k é s z p é n z b e n, vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanért a kikialtási árnál magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikialtási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kikészíteni.

Szentesen, a kir. járásbírótság mint tkvi. hatóságnál, 1911. évi november hó 14 napján.

Katács s. k. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Bonczos

kir. tkvvezető.

Egy mákoszinű télikabát a Rákóczi-utcában elveszett. Megtaláló jelentkezzék a kurcaparti-útca 70. szám alatt hol illő jutalmat kap.

Műhely-megnyitás.

Tisztelettel hozom a n. érdemű közönség tudomására, miszerint I. kerület Klauzál-útca 2. szám alatt

kovács-műhelyt

nyitottam; elvállalok és készítek minden e szakmába vágó munkákat úgy mint: **gazdasági eszközöket, kocsi, szekér és mindenemű gazdasági gépeket úgyszintén lövasalást.**

Továbbá minden célra szükséges **hintómunkát** úgy javítást, mint teljesen újak előállítását a legegyszerűbbtől kezdve a legfinomabb kivitelig, jótállás mellett a lehető legrövidebb idő alatt.

A n. é. közönség megrendeléseit és szíves pártfogását kérve vagyok. Szentesen, 1911. december hó.

mély tisztelettel:

Görög Károly,

kovács és okl. gépész.

Ugyanott egy fiú tanulóknak felvételik.

**1 koronás
heti betétes
részletek 4
vagy 5 éve-
sek már je-
gyezhetők a
Szentés Vidéki
Takarékpénz-
tárnál.**

Bútorok.

Háló, ebédlők, úriszobák, szalónok, teljes szálloda, kávéház, vendéglő és kastélyberendezések, vas- és rézbútorok, szőnyegek, fűgönyök, esztlárok és zongorák szállítatnak bár hova

készpénzért vagy rendkívül előnyös fizetési feltételekkel.

Diszes, nagy bútoralbum 1 kor. Teljes berendezésnél utazó mintákkal díjmentesen küldetik bárhova.

Modern lakberendezési vállalat.

Budapest, IV. Gerlóczy útca 7. sz.

(Központi városához mellé) 1—40

Hirdetmény.

Vecsery Ilonka férj. Dr. Hódý Imréné hódmezővásárhelyi lakosnak a fábián-sebestényi és donái szántóföldjei, 13 hold 235—1100 és 23 hold 76—1100 öl — szabadkézből eladók vagy hosszabb időre haszonbérbe kiadók.

Értekezni lehet nevezettel személyesen Hódmezővásárhelyen — I. ker. Lázár-útca 8 szám a. vagy levél útján is.

**Nagy ujévi vásár
szigorúan leszállított áron
Kolodinszky József műorás és ékszerésznél**

(SZENTES, városi PETÓFI BÉRHÁZ.)

Divatos újdonságok dús választékban.

Ujévi, menyasszonyi és nászajándékokban

(fémjelzett 14 karátos aranyból).

Raktáron legújabb divatú Fischer-féle szabadalmazott betűs gyűrűk. Törtarany és ezüst beváltás napi áron. 8—1.